

Зміст

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план (початковий рівень).....	5
Зміст програми.....	6
Тематичний план (основиний рівень).....	9
Зміст програми.....	10
Прогнозований результат.....	13
Орієнтовний перелік обладнання для організації гуртка.....	14
Бібліографія.....	15

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фотографія є найпоширенішим і найпопулярнішим видом мистецтва серед учнівської молоді.

Метою програми є формування компетентностей особистості засобами фотоаматорства.

Основні завдання полягають у формуванні таких компетентностей:

—*пізнавальної*: оволодіння основами фотографії, знаннями про різні жанри фотографії, ознайомлення з процесом фотографування;

—*практичної*: формування практичних умінь і навичок роботи в різних жанрах фотографії, з різним обладнанням фотолабораторій;

—*творчої*: набуття досвіду власної творчої діяльності, розвиток здібностей, художнього смаку, творчої уяви, фантазії; задоволення потреби особистості у творчій самореалізації;

—*соціальної*: формування інтересу до техніки і мистецтва, позитивних якостей емоційно-вольової сфери (уважність, наполегливість, доброзичливість, охайність і старанність у роботі).

Програма розрахована на учнів 5-11 класів, які будуть навчатися у групах початкового та основного рівня. Якщо гурток комплектується з учнів, котрі уже займалися у гуртках фотоаматорів або ознайомлені з основними поняттями фото-процесу, то заняття можна проводити за програмою основного рівня.

Завданням програми першого року навчання початкового рівня є ознайомлення гуртківців з основами фотографії; найпоширенішою, доступною для учнів фотоапаратурою й обладнанням; основними етапами фото-процесу, жанрами фотографії та композиції. Особлива увага приділяється практичному фотографуванню.

Програма основного рівня навчання передбачає вивчення будови фотоапаратури, функціональних можливостей сучасних фотоапаратів, фізичних процесів, які лежать в основі фотографії. Впроваджується вивчення основ професійної фотографії: наукової, рекламної, художньої, репортерської тощо. Гуртківці ознайомлюються із правом інтелектуальної власності та юридичними

основами роботи фотомитця. Особливістю її є створення оптимальних умов для творчого розвитку, систематизації одержаних знань і навичок мікро-, макрозйомки, фотополювання, оволодіння фото- жанрами усіх видів.

Програма другого року навчання враховує рівень засвоєння матеріалу першого року навчання, нахили та зацікавленість гуртківців окремими напрямками фотографування. Навчання протягом другого року слід практикувати в основному у підгрупах індивідуально для виявлення і розвитку інтересів гуртківців. Вагоме місце у програмі другого року навчання займає практична робота. Гуртківці мають досконало вивчити правила безпеки життєдіяльності й охорони праці, обережно використовувати фотоапаратуру й обладнання лабораторії.

Програма є орієнтовною. Керівник гуртка може вносити зміни й доповнення у зміст програми, плануючи свою роботу з урахуванням інтересів гуртківців, стану матеріально-технічної бази закладу.

Початковий рівень

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розділ, тема	Кількість годин		
	у	теоре	прак
Вступне заняття	3	2	1
Обладнання фотолабораторії. Будова фотоапарата	30	12	18
Одержання фотозображень	4	15	33
Програмне й системне забезпечення комп'ютера. Передача зображення з цифрового фотоапарата на	30	12	18
Основи композиції	2	12	9
Поняття про жанри фотографії	2	9	15
Художня обробка зображень	2	6	15
Практичне фотографування	3	3	33
Підсумкове заняття	3	3	-
Разом	2	74	142

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття (3 год)

Ознайомлення з планом роботи гуртка. Правила безпечної роботи в фотолабораторії, при роботі з хімічними розчинами й електрообладнанням. Перша медична допомога. Проведення вступного й первинного інструктажу.

Історія фотографії. Українська фотографія. Значення фотографії та її застосування в науці, техніці й суспільстві.

Практична робота. Робота з вогнегасником та електроприладами, надання першої медичної допомоги.

2. Обладнання фотолабораторії. Будова фотоапарата (30 год)

Обладнання і його призначення. Експозиція при фотодруці. Фотоапарат: оптика, допоміжні пристрої (експонметри, далекоміри, автоматика, видошукач). Будова фотоапаратів.

Практична робота. Вивчення конструкції фотозбільшувача, фотоліхтаря. Визначення експозиції при фотодруці.

3. Одержання фотозображень (48 год)

Одержання фотозображень за допомогою фотоапарата. Принцип дії фотоапарата. Правила користування фотоапаратами. Визначення експозиції, наведення на різкість. Вибір кадру (вибір об'єкта, точки фотографування, освітлення). Застосування штатива. Засоби визначення величини витримки. Різновиди фотографування (пейзаж, натюрморт, портрет, група, репродукування, рухомі об'єкти).

Практична робота.

Робота з різними фотоапаратами, експонметрами, зарядка плівки, робота на фотозбільшувачі. Виготовлення фотографії. Аналіз одержаних фоторобіт.

4. Програмне й системне забезпечення комп'ютера. Передача зображення з цифрового фотоапарата на комп'ютер (30 год)

Поняття про центральний процесор, оперативну пам'ять, жорсткий диск, їхні задачі. З'єднувальні порти. Периферійні пристрої.

Практична робота. Передача інформації з фотоапарата на комп'ютер. Записування фотографій на диски. Сканування фотографій. Друкування на принтері.

5. Основи композиції (21 год)

Найпростіші композиційні форми. Вибір розміру карток. Побудова зображення при фотографуванні. Розміщення предметів.

Відповідність змісту і назви фотографії.

Практична робота. Вибір точки зйомки, кадрування. Розміщення предметів зйомки. Використання освітлювачів, спалахів.

6. Поняття про жанри фотографії (24 год)

Особливості зйомки пейзажу, натюрморту, портрета, спортивних змагань, пам'яток архітектури; репортаж.

Практична робота. Практичне фотографування в окремих жанрах.

7. Художня обробка зображень (21 год)

Поняття про графічні редактори.

Практична робота. Художня обробка зображень за допомогою інструментів різних комп'ютерних програм

11. Практичне фотографування (36 год)

Прикладне фотографування в різних умовах і жанрах. Проведення фотоконкурсу.

Практична робота. Фотографування на природі, в школі, на виставці. Підведення підсумків конкурсу, відбір фотографій. Зустрічі з фотомайстрами, фотохудожниками.

12. Підсумкове заняття (3 год)

Підведення підсумків роботи гуртка за рік. Організація виставки робіт гуртківців. Відзначення кращих учнів. Завдання на літо.

Основний рівень

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розділ, тема	Кількість годин		
	у сього	теоре тичні	прак тичні
Вступне заняття	3	2	1
Фотоапарати й фотооптика	2	9	15
Експонетрія	1	6	6
Композиція фотокадру	2	6	15
Технічні та правові питання фотографії	1	6	12
Прикладна фотозйомка	2	6	15
Різні жанри фотографії	3	6	30
Практичне фотографування: 1. Зі спалахом 2. При природньому освітленні 3. При штучному освітленні	5 1	15	36
Додаткова обробка фотографії	1	6	12
Звітна фотовиставка	9	3	6
Підсумкове заняття	3	3	-
Разом	2	68	148

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття (3 год)

Формування групи, виявлення рівня знань учнів. Обговорення програми роботи гуртка. Правила безпечної роботи в гуртку. Проведення вступного первинного інструктажу.

Практична робота. Перевірка знань безпеки життєдіяльності під час роботи гуртка. Надання першої медичної допомоги.

2. Фотоапарати і фотооптика (24 год)

Етапи вдосконалення фотоапаратури. Класифікація, технічні характеристики фотоапаратів і фотооптики.

Спорядження фотографа. Фотографування зі змінною оптикою.

Екскурсія у фотостудію, зустрічі з фотохудожниками.

Практична робота. Робота з різними апаратами, фотографування зі змінною оптикою. Друкування фотокарток.

3. Експонометрія (12 год)

Основні світлові величини. Будова, принцип дії експонометра. Експонометр фотоапаратів.

Практична робота. Робота з різними експонометрами, визначення експозиції. Типові помилки при роботі з експонометрами.

4. Композиція фотокадру (21 год)

Тональна, світлотіньова й лінійна побудова кадру. Розміщення предметів у межах кадру. Вивчення композиції кадру через засоби масової інформації. Вибір точки зйомки.

Практична робота. Фотографування з різних точок зйомки. Вибір розмірів плану. Друкування фотографій.

5. Технічні й правові питання фотографії (18 год)

Профілактичне обслуговування фототехніки. Простий і доступний ремонт фототехніки. Поради щодо використання сучасних фотоматеріалів.

Авторські права фотолюбителя. Захист авторських прав. Етика фотографа. Публікація фотографій.

Практична робота. Виготовлення допоміжних пристроїв (освітлювачів, переносок, парасольки).

6. Прикладна фотозйомка (21 год)

Макро- і мікрозйомка. Способи репродукції із дзеркальним фотоапаратом, збільшувачем. Фотографія на різних матеріалах (кераміка, пластмаса, тканина). Фотографіка. Ізогелія.

Практична робота. Макро- і мікрозйомка. Друкування фотографій.

7. Різні жанри фотографії (36 год)

Особливості зйомки пейзажу, натюрморту, портрета, спортивних змагань, пам'яток архітектури, репортажу тощо.

Практична робота. Фотографування в різних жанрах. Друкування фотокарток. Підготовка фоторозповідей.

8. Практичне фотографування (51 год)

Будова, принцип дії та класифікація імпульсних освітлювачів. Використання «спалаху» для вирішення творчих завдань.

Практична робота. Фотографування з різними «спалахами».

2. При природному освітленні

Фотографування в різних природних умовах (різне положення сонця, ясна й похмура погода, зима та літо).

Оптимальний напрям фотографування.

Практична робота. Фотографування при різних умовах освітлення, вибір жанрів. Друкування фотографій.

3. При штучному освітленні

Принцип дії, будова та призначення освітлювальних приладів, їхня класифікація. Розподіл освітлювальних приладів для зйомки різних видів, визначення експозиції. Застосування різних пристосувань при зйомці із штучним освітленням (щити, екранні парасольки, рефлектори та ін.).

Практична робота. Використання при зйомці різних джерел світла та інших пристосувань. Визначення експозиції при зйомці.

9. Додаткова обробка фотографій (18 год)

Тонування фотографій. Оздоблення фотокарток. Ретушування, комп'ютерна обробка.

Практична робота. Друкування фотографій. Відбір фотокарток на виставку, конкурс.

10. Звітна фотовиставка (9 год)

Відбір і фотодрук виставкових робіт. Оформлення фотовиставки.

11. Підсумкове заняття (3 год)

Підведення підсумків навчального року, відзначення кращих учнів.
Завдання на літо.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Учні мають знати:

- основи безпеки життєдіяльності й охорони праці в фотолабораторії;
- правила поведінки в музеї, виставковому залі;
- будову фотоапаратів, допоміжного обладнання;
- жанри фотографії;
- основи композиції;
- теорію композиції фотографії;
- призначення фото-насадок;
- сучасні фотоматеріали і фототехніку.
- будову фотоапарата та іншого фотографічного обладнання;
- основи композиції;
- основи роботи в програмі Photoshop та інших графічних редакторів

Учні мають уміти:

- користуватися фотоапаратурою;
- ретушувати й оформляти фотокартки;
- виконувати різножанрову фотозйомку;
- проводити фотозйомку різними фотоапаратами;
- аналізувати та попереджувати типові помилки юних фотографів;
- використовувати інструменти різних комп'ютерних програм
- сканувати зображення;
- підготувати до друку й друкувати фотографії.

ОРИЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ
ОРГАНІЗАЦІЇ ГУРТКА

Прилади та обладнання	Матеріали
<ol style="list-style-type: none"> 1. Цифрові фотокамери 2. Змінна оптика 3. Лампи-спалахи 4. Фотоекспонometr 5. Фотоштативи 6. Фоторізак 7. ПК з сучасним програмним забезпеченням та доступом до інтернету 8. Графічний редактор 9. Фотопринтер 10. Сканер 11. Флеш карти 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Фотопапір матовий 2. Фотопапір глянцевиий 3. Диски DVD 4. Диски CD

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Багрянцев Ю. Маленькие хитрости фотолюбителя: как избежать ошибок при съёмке и улучшить качество фотоснимков. — СПб.: Питер, 2003.
2. Головня И.А. С чего начиналась фотография. — М.: Знание, 1991.
4. Дыко Л.П. Основы композиции в фотографии. — М.: Высшая школа, 1989.
5. Зонтаг С. Про фотографію. — К.: Видавництво Соломії Павличко “Основи”, 2002.
6. Колесников В.П. Незвичайна фотографія. — К.: Наук. Думка, 1980.
7. Коршак Н.М., Коршак Є.В.. Вчись фотографувати. — К.: Радянська школа, 1986.
8. Стародуб Д.О. Азбука фотографії. — К.: Техніка, 1987.
9. Стори Д. Цифровая фотография. Трюки. 100 советов и рекомендаций профессионала. — СПб.: Питер, 2005.
10. Фриче Курт. Как избежать ошибок в фотографии. — К.: Высшая школа, 1980.
11. <http://uaphoto.biz/>
12. <http://pictur.at.ua/publ>
13. <http://www.photowallpapers.org.ua/foto-nayka>
14. http://galanet.at.ua/blog/grafichni_redaktori_ta_jikh_kharakteristiki/2009-12-14-79